

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ

Ο ρόλος της ελπίδας στην Κλινική Πράξη

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ

Χριστοπάνου Ευσταθία

ΑΜ: 1200

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μαίρη Γκούβα

Καθηγήτρια Ψυχολογίας Ασθενών

ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Ιανουάριος 2022

Ο ρόλος της Ελπίδας στην Κλινική Πράξη

Χριστοπάνου Ευσταθία

Φοιτήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Περίληψη: Αυτό το άρθρο εξετάζει την έννοια των κοινωνικών αναπαραστάσεων σχετικά με την υγεία και την ασθένεια. Είναι η ουσία μιας ουσιαστικής πρακτικής στην ιατρική. Η επιστήμη τώρα μας επιτρέπει να κατανοήσουμε αυτήν την πολύπλοκη και πολυδιάστατη ανθρώπινη δυναμική και να τη μεταφράσουμε στην κλινική πράξη. Η ποσοτική έρευνα έχει δείξει ότι η ελπίδα είναι ισχυρή ακόμη και σε ανίατες ασθένειες. Μέσω της ποιοτικής μεθοδολογίας έχουν εντοπιστεί στρατηγικές ενθάρρυνσης ελπίδας και συμπεριφορές που εμποδίζουν την ελπίδα. Αυτή η συναρπαστική νέα γνώση διευκολύνει το δύσκολο έργο της αποκάλυψης κακών ειδήσεων, ενώ παράλληλα δίνει τη δυνατότητα να ελπίζουμε.

Σκοπός: Να διερευνήσει το ρόλο της ελπίδας της υγείας και της ασθένειας στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας.

Υλικά και Μέθοδοι: Πραγματοποιήθηκε διεθνής ανασκόπηση των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων Pubmed και Google Scholar. Το υλικό αυτής της μελέτης αποτελείται από συγκεκριμένα δημοσιευμένα άρθρα στην αγγλική γλώσσα κυρίως τα τελευταία τρία - τέσσερα χρόνια.

Αποτελέσματα: Η ελπίδα στις ασθένειες είναι καταλυτική και βοηθάει τους ασθενείς να αποκτούν ελπίδα για την ανάρρωση τους συνεπώς και ελπίδα για την ζωή. Είναι εξίσου σημαντική για τις οικογένειες εκείνες που αναλαμβάνουν να φροντίσουν τους δικούς τους

ανθρώπους που πάσχουν από κάποια ασθένεια , αποκτώντας έτσι θετικά συναισθήματα και θέληση για φροντίδα.

Συμπεράσματα: Η ελπίδα είναι μεγάλης σημασίας για τους ασθενείς που έχουν διαγνωστεί με καρκίνο, ειδικά εκείνους που έχουν ανίατες ασθένειες. Η ποιότητα ζωής των ασθενών με καρκίνο πρέπει να βελτιωθεί. Το εισόδημα, η ελπίδα, η αυτοαποτελεσματικότητα και η κοινωνική υποστήριξη είναι θετικοί προγνωστικοί παράγοντες και το στάδιο του καρκίνου είναι αρνητικοί προγνωστικοί παράγοντες της ποιότητας ζωής. Υποστηρικτικά προγράμματα και παρεμβάσεις που στοχεύουν σε αυξανόμενα επίπεδα ελπίδας, αυτοαποτελεσματικότητας και κοινωνικής υποστήριξης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη φροντίδα αυτής της ομάδας.

Λέξεις - Κλειδιά: ελπίδα, ρόλος, ασθένεια, ασθενής, οικογένεια, νοσηλευτής, νοσηλευτική φροντίδα

Abstract: This article discusses the concept of hope and the role of hope concerning health and illness. It is the essence of a meaningful practice in medicine. Science now allows us to understand this complex and multidimensional human dynamic, and translate it into clinical practice. Quantitative research has shown hope is strong even in terminal illness. Through qualitative methodology hope fostering strategies and hope hindering behaviors have been identified. This exciting new knowledge facilitates the challenging task of disclosure of bad news while enabling hope

Aim To investigate the role of hope of health and illness in primary health care.

Materials and Methods: An international review of electronic data bases has been carried out Pubmed and Google Scholar. The material of this study consists of specific published articles in English language mainly the last three -four years

Results: Hope in diseases is a catalyst and helps patients gain hope for their emergence and hope

for life. It is equally important for those families who take care of their own people suffering from an illness, thus acquiring positive emotions and a will to care.

Conclusions: Hope is of great importance for patients diagnosed with cancer, especially those with incurable diseases. The quality of life of cancer patients needs to be improved. Income, hope, self-efficacy and social support are positive prognostic factors and the stage of cancer are negative prognostic factors of quality of life. Support programs and interventions aimed at increasing levels of hope, self-efficacy and social support should be considered when caring for this group.

Key Words: hope, role, disease, patient, family, nurse, nursing care

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ελπίδα είναι μια λέξη που χρησιμοποιούμε συχνά αλλά δεν σταματάμε να σκεφτόμαστε επίτηδες. Μπορεί να είναι δύσκολο να την ορίσουμε, αλλά σίγουρα φαίνεται να γνωρίζουμε μερικές από τις επιπτώσεις της απουσίας του. Κάθε άτομο μπορεί να το ορίσει διαφορετικά, ωστόσο είναι μια λέξη που οι περισσότεροι κατανοούν ως κάτι που έχει ισχυρή επιρροή στη ζωή. Η ελπίδα μπορεί να είναι η σπίθα που ωθεί τους ανθρώπους να αναζητήσουν βοήθεια (Groupman , 2004)

Οι νοσηλευτές έχουν μια ηθική υποχρέωση να υποστηρίζουν την ελπίδα και έχουν αναγνωριστεί με συνέπεια ως πηγές ελπίδας από όσους βρίσκονται σε διάφορα σημεία κατά τη διάρκεια της ζωής και της συνέχειας της υγείας-ασθένειας (Herth. 2005). Το να δώσουμε ελπίδα στους ασθενείς είναι δική μας ευθύνη. Είναι η ουσία μιας ουσιαστικής πρακτικής στην ιατρική παράλληλα και στην νοσηλευτική. Η ελπίδα έχει περιγραφεί με θεωρητικούς όρους για πολλά χρόνια (Lynch, 1965), αλλά η αναγνώριση της σημασίας της στην πρακτική της νοσηλευτικής είναι ένα

πρόσφατο φαινόμενο (Herth,1990).

Σύμφωνα με τους Temple και Walley (2015), η επιστήμη πλέον μας επιτρέπει να κατανοήσουμε αυτήν την πολύπλοκη και πολυδιάστατη ανθρώπινη δυναμική και να τη μεταφράσουμε στην κλινική πράξη. Επίσης αναφέρουν ότι η ποσοτική έρευνα έχει δείξει ότι η ελπίδα είναι ισχυρή ακόμη και σε ανίατες ασθένειες, όπου μέσω της ποιοτικής μεθοδολογίας έχουν εντοπιστεί στρατηγικές ενθάρρυνσης ελπίδας και συμπεριφορές που εμποδίζουν την ελπίδα. Αυτή η συναρπαστική νέα γνώση διευκολύνει το δύσκολο έργο της αποκάλυψης κακών ειδήσεων, ενώ παράλληλα δίνει τη δυνατότητα να ελπίζουμε.

Οι Dufault και Martocchio (1985), ορίζουν την ελπίδα ως μία πολυδιάστατη δυναμική δύναμη ζωής που χαρακτηρίζεται από μια σίγουρη προσδοκία επίτευξης του καλού, κάτι που είναι ρεαλιστικά δυνατό και προσωπικά σημαντικό. Επιπλέον, ο Herth (2001) εξηγεί ότι η ελπίδα είναι μια ενεργοποιημένη ψυχική κατάσταση που χαρακτηρίζεται από μια θετική προσδοκία πως η παρούσα κατάσταση είναι προσωρινή.

Μία έρευνα στην σύγχρονη νοσηλευτική βιβλιογραφία, παρουσιάζει έναν αυξανόμενο αριθμό αναφορών στον ρόλο της ελπίδας. Η ιδέα της ελπίδας δείχνει να έχει κερδίσει μία αναγνωρισιμότητα στις θεραπευτικές μεθόδους, καθώς και στη σημασία της στην ζωή ενός ατόμου (Cutcliffe, 1998). Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η ελπίδα έχει διερευνηθεί ως έννοια για τον προσδιορισμό των ιδιοτήτων της καθώς και την κατανόηση του ρόλου της στο κλινικό χώρο, δηλαδή να ενισχύσει το κλινικό περιβάλλον ή να συνδεθεί με άλλες έννοιες ,όπως η αντιμετώπιση ή η κοινωνική υποστήριξη (Herth, 1990).

Σύμφωνα με τους Hinds (1984) και Lange (1978), η ελπίδα είναι ένας όρος που σου παρέχει ένα είδος άνεσης κατά την διάρκεια της ζωής και συγκεκριμένα στην

αντιμετώπιση των απειλών της ζωής και των προσωπικών προκλήσεων. Στην υγειονομική περίθαλψη (Nekolaichuk et al., 1999), η ελπίδα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της ανατρεπτικής φύσης του τραυματισμού/ασθένειας που απαιτεί σημαντικούς θεραπευτικούς πόρους για να συμβεί ανάρρωση. Η κατανόηση της ελπίδας στην υγειονομική περίθαλψη μπορεί να βοηθήσει το προσωπικό να κατανοήσει την εμπειρία των ατόμων από τη διαδικασία αποκατάστασης και να εντοπίσει αποτελεσματικούς υποστηρικτικούς μηχανισμούς.

ΝΕΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας ανασκοπικής μελέτης, ήταν η διερεύνηση της ελπίδας και η περιγραφή της ερευνητικής εφαρμογής τους στη διεθνή επιστημονική κοινότητα με στόχο την ανάδειξη του ρόλου τους στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας.

Υλικό και Μέθοδος

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στις ηλεκτρονικές

βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar. Το υλικό της μελέτης αποτέλεσαν επιλεγμένα άρθρα δημοσιευμένα κατά κύριο λόγο την τελευταία δεκαετία και το υλικό συλλέχθηκε κατόπιν λεπτομερούς μελέτης της σχετικής βιβλιογραφίας. Η επιλογή έγινε από γενικά άρθρα, ανασκοπήσεις, συστηματικές μελέτες. Τέθηκε περιορισμός όσον αφορά στη γλώσσα δημοσίευσης των άρθρων και χρησιμοποιήθηκαν μόνο αυτά που ήταν δημοσιευμένα στην αγγλική γλώσσα. Λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν σε συνδυασμούς κατά την αναζήτηση ήταν "ελπίδα" (hope), "νοσηλευτική φροντίδα" (nursing care), "κλινική πράξη" (clinical practise), "νοσηλευτής" (nurse), "ασθενείς" (patients), "οικογένεια" (family), "ρόλος" (role).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σε μια έρευνα του Stavarski et al. (2019), αναλύθηκαν οι διαφορές μεταξύ των αντιλήψεων των ασθενών με Διατροφικές Διαταραχές και των νοσηλευτών για τις δράσεις των ελπιδοφόρων νοσηλευτών και η σχέση που έχουν οι ενέργειες με την αντίληψη των ασθενών για ελπίδα. Στην έρευνα αυτή δημιουργήθηκαν σύγχρονα, συγκριτικά ερωτηματολόγια και αναλύοντας τα αποτελέσματά τους, όπου απάντησαν 97 ασθενείς και 10 νοσηλευτές συμπέραναν ότι, οι πιο αποτελεσματικές νοσηλευτικές δράσεις παρείχαν ένα ανοιχτό περιβάλλον φροντίδας, άνεση/ανακούφιση από τον πόνο και συμμετοχή των ασθενών στη φροντίδα τους και θεραπεία. Επίσης, οι νοσηλευτές αντιλήφθηκαν ότι πρόσφεραν στους ασθενείς ενέργειες που

γεννούσαν ελπίδα πιο συχνά και πιο αποτελεσματικά από ό,τι πίστευαν οι ασθενείς.

Σε αυτή την έρευνα του Verhaeghe et al (2019), στόχος είναι να αξιολογήσει την αλληλεπίδραση μεταξύ της ελπίδας και των πληροφοριών που παρέχονται από τους επαγγελματίες φροντίδας υγείας στους συγγενείς τραυματικών ασθενών με κώμα. Πραγματοποιήθηκαν 24 συνεντεύξεις σε 22 μέλη οικογένειας 16 ασθενών. Τα αποτελέσματα αυτών των συνεντεύξεων ήταν, ότι τα μέλη της οικογένειας ασθενών με τραυματικό κώμα θέλουν πληροφορίες που είναι όσο το δυνατόν ακριβέστερες, που παρέχονται από γιατρούς και νοσηλευτές με κατανοητό τρόπο και αφήνοντας περιθώρια ελπίδας. Στην αρχή, τα μέλη της οικογένειας δεν μπορούν να κάνουν τίποτα περισσότερο από το να απορροφούν παθητικά τις πληροφορίες που λαμβάνουν. Μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, αρχίζουν ενεργά να εργάζονται με τις πληροφορίες και να μαθαίνουν σε τι βασίζεται η ελπίδα τους. Έτσι, Η διαδικασία της ελπίδας είναι δύσκολη για την αντιμετώπιση του τραυματικού κώματος και οι πληροφορίες μπορούν να διευκολύνουν αυτή τη διαδικασία.

Σε μια μελέτη του Baczevska et al (2019), σχετικά με τα άτομα που πάσχουν από καρκίνο τελικού σταδίου, σημείωσαν ότι η διάγνωση βάζει συχνά ένα τέλος στην συνειδητοποίηση των προσωπικών, κοινωνικών και επαγγελματικών στόχων. Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να χαρακτηρίσει την ελπίδα των νοσηλευόμενων ασθενών με καρκίνο τελικού σταδίου. Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη ήταν η ελπίδα του Block τεστ (NCN- Nadzieja Chorych Nowotworowych - Hope of Cancer Patients), σχεδιασμένο για άτομα με απειλητικές για τη ζωή ασθένειες.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ασθενείς χαρακτηρίζονταν από ένα μέτριο επίπεδο ελπίδας. Τα υψηλότερα επίπεδα ελπίδας σημειώθηκαν στον πνευματικό-θρησκευτικό τομέα και τα χαμηλότερα επίπεδα ελπίδας αφορούσαν τη θεραπεία της ασθένειας. Παρουσίασαν τέσσερα διαφορετικά είδη ελπίδας: αισιόδοξη, μέτρια, θρησκευόμενη και αδύναμη. Αισιόδοξη ελπίδα βρέθηκε πιο συχνά σε ασθενείς που διαγνώστηκαν με τερματική φάση καρκίνου, ενώ η αδύναμη ελπίδα αντιπροσωπευόταν από τη μικρότερη ομάδα.

Στην μελέτη που διεξήχθη από τον Ozen et al (2019), για να προσδιορίσει τη σχέση μεταξύ των διαφόρων στάσεων και ελπίδα των ασθενών με καρκίνο, παρακολούθησαν με σύγχρονο σχεδιασμό 106 καρκινοπαθείς στην ογκολογική κλινική ενός νοσοκομείου. Στη μελέτη, διαπιστώθηκε ότι οι γυναίκες είχαν χαμηλότερα επίπεδα ελπίδας από τους άνδρες και ως προς την ηλικία μειώθηκε, τα επίπεδα ελπίδας αυξήθηκαν και όσο αυξανόταν το μορφωτικό επίπεδο, αυξάνονταν και τα επίπεδα ελπίδας. Διαπιστώθηκε επίσης, ότι οι ασθενείς που είχαν άγχος για τις οικογένειες που θα άφηναν πίσω στην περίπτωση θανάτου τους, είχαν χαμηλότερες συνολικές βαθμολογίες του επιπέδου ελπίδας στην υποκλίμακα. Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι τα άτομα με καρκίνο είχαν σχετικά υψηλότερα επίπεδα ελπίδας κι έτσι, συμπέραναν ότι οι σκέψεις των ασθενών για τον θάνατο επηρέασαν άμεσα την ελπίδα τους και έμμεσα.

Ο Andrade Alvarenga et al (2021), σε μια έρευνα του σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις του περιγεννητικού θανάτου στην ψυχική υγεία των μητέρων προσπαθεί να διερευνήσει την ελπίδα των πενθούντων μητέρων μετά από μια εμπειρία περιγεννητικού θανάτου. Έτσι λοιπόν, πραγματοποιήθηκαν ατομικές συνεντεύξεις με 33 μητέρες που είχαν βιώσει τον θάνατο ενός βρέφους στην περιγεννητική περίοδο. Τα δεδομένα από τις συνεντεύξεις

αναλύθηκαν με τη χρήση θεματικής ανάλυσης. Τα αποτελέσματα αυτά έδειξαν ότι, η εμπειρία της ελπίδας των μητέρων μετά την περιγεννητική απώλεια οργανώνεται σε τρία θέματα. Δηλαδή, η ελπίδα διαταράσσεται από την περιγεννητική απώλεια, μεταμορφωμένη ελπίδα: μια νέα εγκυμοσύνη που προκαλείται από την αίσθηση του προαισθήματος μιας άλλης απώλειας και οι τρόποι αποκατάστασης και ενίσχυσης της ελπίδας στη ζωή.

Η μελέτη αυτή, σύμφωνα με τον Anczewska et al (2019) στοχεύει να διερευνήσει τις σχέσεις της ελπίδας και τις διαστάσεις της με διάφορους δείκτες κλινικής ανάκαμψης όπως η συνολική ψυχοπαθολογία, η κατάθλιψη και η παγκόσμια λειτουργικότητα μεταξύ των ατόμων με ψυχωσικές διαταραχές. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η Ολοκληρωτική Κλίμακα Ελπίδας Sibitz, & Lauber, 2011), η οποία χορηγήθηκε σε 110 άτομα με ψυχωσικές διαταραχές. Η ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης χρησιμοποιήθηκε για τη διερεύνηση των συσχετίσεων της συνολικής βαθμολογίας IHS και των τεσσάρων υποκλιμάκων της (δηλαδή, εμπιστοσύνη και αυτοπεποίθηση, έλλειψη προοπτικής, θετικός προσανατολισμός στο μέλλον και κοινωνικές σχέσεις και προσωπική αξία) με συνολικά ψυχιατρικά συμπτώματα, κατάθλιψη και γενική λειτουργικότητα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ένα συνολικό επίπεδο ελπίδας δεν συσχετίστηκε με τη συνολική ψυχοπαθολογία ή την παγκόσμια λειτουργικότητα. Ωστόσο, έδειξε σημαντική αρνητική σχέση με τη σοβαρότητα της κατάθλιψης. Ένα ισχυρότερο αίσθημα έλλειψης προοπτικής αποδείχθηκε ότι σχετίζεται με πιο σοβαρή κατάθλιψη και μεγαλύτερη ένταση ψυχοπαθολογικών συμπτωμάτων. Οι σχέσεις των υπόλοιπων διαστάσεων της ελπίδας με τους δείκτες κλινικής ανάκαμψης βρέθηκαν να είναι μη σημαντικές. Τα ευρήματα της έρευνας υποδηλώνουν ότι ο συνδυασμός στρατηγικών ενίσχυσης της ελπίδας με

παρεμβάσεις που στοχεύουν τα συμπτώματα μπορεί να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αποκατάστασης για άτομα με ψύχωση.

Η βιβλιογραφία έχει τονίσει ότι ο τρόπος επικοινωνίας των προγνώσεων έχει αντίκτυπο στην ελπίδα των ασθενών, η οποία θεωρείται ότι παίζει σημαντικό ρόλο στην προσαρμογή στην ασθένεια και την αναπηρία. Υπό το πρίσμα αυτό, αυτή η μελέτη στοχεύει να διερευνήσει τις αντιλήψεις των επαγγελματιών υγείας για το ρόλο της ελπίδας στην αποκατάσταση και να εξετάσει εάν και πώς χρησιμοποιούν στρατηγικές για να διατηρήσουν την ελπίδα όταν συζητούν προγνωστικές πληροφορίες με ασθενείς (Amatti et al, 2019). Πραγματοποιήθηκαν έντεκα ποιοτικές ημι-δομημένες συνεντεύξεις σε δύο κλινικές αποκατάστασης στο καντόνι του Ticino της Ελβετίας. Οι συνεντεύξεις αναλύθηκαν με χρήση θεματικής ανάλυσης. Οι ειδικοί υγείας (HP) αντιλαμβάνονται την ελπίδα στην αποκατάσταση ως δίκικο μαχαίρι. Προσδιορίστηκαν τρεις κύριες στρατηγικές για τη διατήρηση της ελπίδας, αποφεύγοντας παράλληλα την ψευδή ελπίδα: 1) δίνοντας χώρο για αυτοαξιολόγηση. 2) προσαρμογή της επικοινωνίας των προγνωστικών πληροφοριών. και 3) υποστήριξη του ασθενούς στην αντιμετώπιση της πρόγνωσης. Αυτές οι στρατηγικές είναι ιδιαίτερα κατάλληλες, όταν οι HP θεωρούν ότι οι ασθενείς μπορεί να μην είναι έτοιμοι να αποδεχτούν την πρόγνωση, λόγω των προσδοκιών τους για ανάκαμψη. Οι στρατηγικές που προσδιορίζονται εδώ υποστηρίζουν μια προσωποκεντρική προσέγγιση στην επικοινωνία της πρόγνωσης και είναι σύμφωνες με τα υπάρχοντα πρωτόκολλα για την επικοινωνία δυσμενών ιατρικών πληροφοριών.

Στη θετική ψυχολογία, αυξημένη αναγνώριση του φαινομένου της ελπίδας μεταξύ των ανθρώπων που υποφέρουν από τον καρκίνο, μαζί με την

ανακούφιση των αρνητικών ψυχικών καταστάσεων όπως το άγχος, η κατάθλιψη και ο φόβος του θανάτου είναι εμφανής και υποσχόμενο (Nazam et al , 2019). Ο στόχος της μελέτης αυτής, ήταν να διερευνήσει τη βιωμένη εμπειρία της ελπίδας σε ασθενείς με καρκίνο. Χρησιμοποιήθηκε ποιοτική φαινομενολογική ερευνητική προσέγγιση. Μια ημιδομημένη σε βάθος συνέντευξη με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου χορηγήθηκαν για να διερευνηθούν οι εμπειρίες που σχετίζονται με την ελπίδα του ασθενούς κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του καρκίνου. Χρησιμοποιήθηκε σκόπιμη τεχνική δειγματοληψία για την επιλογή συνολικά 10 συμμετεχόντων για τη μελέτη. Το μέγεθος του δείγματος αποφασίστηκε με βάση τη βιβλιογραφία για την ερμηνευτική φαινομενολογική μελέτη. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι βιωμένες εμπειρίες ασθενών με καρκίνο δείχνουν ότι η ελπίδα είναι η θετική προσδοκία επιβίωσης, η οποία είναι πηγή κινήτρων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους στην ασθένεια. Υποδηλώνει επίσης συμπεριφορά καθορισμού στόχων.

Ο καρκίνος του μαστού είναι ένας από τους πιο συνηθισμένους τύπους καρκίνου στις γυναίκες. Σύμφωνα με μελέτες, οι καρκινοπαθείς που ελπίζουν να ζήσουν περισσότερο θα ζήσουν περισσότερο. Η ζωντανή ελπίδα βασίζεται στην ικανοποίηση από τη ζωή γενικά καθώς και στη συζυγική ικανοποίηση και την κοινωνική υποστήριξη. Σκοπός της παρούσας μελέτης σύμφωνα με خدایخشی کلایی et al, (2020), ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των θετικών συναισθημάτων προς τον σύζυγο και της ελπίδας ζωής σε γυναίκες με καρκίνο του μαστού. Ο πληθυσμός της μελέτης αποτελούνταν από 125 γυναίκες με καρκίνο του μαστού με τυχαία δειγματοληψία. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν χρησιμοποιώντας την Κλίμακα Ελπίδας Ενηλίκων το ερωτηματολόγιο Positive Feelings Towards Souse. Σύμφωνα με τα

αποτελέσματα , υπήρξε σημαντική συσχέτιση μεταξύ των θετικών συναισθημάτων για τον σύζυγο και της ελπίδας για ζωή. Δηλαδή, τα θετικά συναισθήματα των συζύγων βοηθούσαν τις γυναίκες με καρκίνο να ελπίζουν για ζωή.

Όπως αναφέρουν οι Sabanciogullari και Yilmaz (2021), η θρησκευτική αντιμετώπιση και η ελπίδα είναι μεταξύ των παραγόντων που επηρεάζουν τη νόσο, τη συμμόρφωση με τη θεραπεία, την ψυχολογική υγεία και την ποιότητα ζωής των ασθενών με καρκίνο. Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να προσδιορίσει το επίπεδο ελπίδας και τα θρησκευτικά στυλ αντιμετώπισης των ασθενών με καρκίνο και να καθορίσει τη σχέση μεταξύ θρησκευτικής αντιμετώπισης και ελπίδας. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε περιγραφικά και συγχρονικά με 133 ασθενείς που έλαβαν χημειοθεραπεία σε ογκολογικό κέντρο. Στη μελέτη, το επίπεδο ελπίδας και θετικής θρησκευτικής αντιμετώπισης των ασθενών ήταν υψηλό και το επίπεδο αρνητικής θρησκευτικής αντιμετώπισης ήταν χαμηλό. Στα αποτελέσματα, διαπιστώθηκε ότι υπήρχε θετική σχέση μεταξύ του θετικού θρησκευτικού στυλ αντιμετώπισης και των επιπέδων ελπίδας των ασθενών και το θετικό θρησκευτικό στυλ αντιμετώπισης ήταν σημαντικός προγνωστικός παράγοντας του επιπέδου ελπίδας.

Στην μελέτη αυτή, πραγματοποιείται διερεύνηση της κατάστασης ποιότητας ζωής και των παραγόντων επιρροής της μεταξύ των ασθενών με τριπλά αρνητικό καρκίνο του μαστού, ιδιαίτερα ο ρόλος της ελπίδας, της αυτοαποτελεσματικότητας και της κοινωνικής υποστήριξης (Shen et al , 2020). Επιλέχθηκαν 121 τριπλά αρνητικοί ασθενείς με καρκίνο του μαστού στους οποίους δόθηκαν ερωτηματολόγια δημογραφικών και κλινικών χαρακτηριστικών και όργανα αξιολόγησης της ελπίδας, της κοινωνικής

υποστήριξης, της αυτό-αποτελεσματικότητας και της ποιότητας ζωής. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η ελπίδα, η κοινωνική υποστήριξη και η αυτό-αποτελεσματικότητα συσχετίστηκαν θετικά με την ποιότητα ζωής. Οι πολλαπλές αναλύσεις, έδειξαν την ελπίδα, το εισόδημα, το στάδιο καρκίνου, την αυτο-αποτελεσματικότητα και την κοινωνική υποστήριξη ως δείκτες ποιότητας ζωής.

Ο στόχος αυτής της μελέτης (Nierop-van Baalen et al, 2019), ήταν να διερευνήσει πώς οι Ολλανδοί επαγγελματίες υγείας αντιμετωπίζουν τους ανακουφιστικούς ασθενείς με καρκίνο που ελπίζουν σε παράταση της ζωής. Διεξήχθησαν συζητήσεις ομάδων εστίασης (FGD). Μια προσέγγιση ερμηνευτικής περιγραφής χρησιμοποιήθηκε για την κατανόηση της ερμηνείας και της αντίδρασης της ελπίδας σε ασθενείς με ανακουφιστικό καρκίνο από επαγγελματίες υγείας. Πραγματοποιήθηκαν τρεις FGDs, η καθεμία αποτελούμενη από πέντε έως δέκα επαγγελματίες υγείας που εργάζονταν με παρηγορητικούς ασθενείς. Τα δεδομένα έδειξαν ότι, οι τρόποι με τους οποίους οι συμμετέχοντες επαγγελματίες υγείας ερμηνεύουν την ελπίδα σε άτομα με καρκίνο και η συμπεριφορά τους προς αυτούς τους ελπιδοφόρους ανακουφιστικούς ασθενείς διαμορφώνονται από την εξάρτησή τους στις δικές τους κανονιστικές ιδέες. Η ελπίδα των ασθενών γενικά παραβιάζει αυτούς τους κανόνες και, ως εκ τούτου, θεωρείται πρόβλημα που απαιτεί παρέμβαση. Η ελπίδα που δεν ανταποκρίνεται στα ιατρικά δεδομένα αντιμετωπίζεται ως προβληματική από τους Ολλανδούς επαγγελματίες υγείας που πιστεύουν επομένως ότι πρέπει να παρέμβουν και να κάνουν κάτι γι' αυτό.

Στο άρθρο αυτό, κύριος στόχος του Duggleby et al (2021), ήταν να εντοπίσει παράγοντες που σχετίζονται με την ελπίδα σε οικογενειακούς φροντιστές

ατόμων που ζουν με χρόνια ασθένεια. Πραγματοποιήθηκε μια συστηματική ανασκόπηση ποσοτικών και μικτών μεθόδων μελετών σχετικά με την ελπίδα σε φροντιστές ατόμων που ζουν με χρόνια ασθένεια . Όλες οι μελέτες που συμπεριλήφθηκαν αξιολογήθηκαν ως προς την ποιότητα χρησιμοποιώντας το Εργαλείο Αξιολόγησης Μικτής Μεθόδου. Στη συστηματική ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν είκοσι έξι μελέτες. Η ποιότητα ζωής, η σωματική και ψυχική υγεία, η ικανοποίηση από τη ζωή και η ελπίδα της φροντίδας των αποδεκτών βρέθηκε να συνδέονται θετικά με την ελπίδα. Συμπερασματικά ,η αντιμετώπιση του φροντιστή αυξήθηκε (δηλαδή, η αυτο-αποτελεσματικότητα και η ετοιμότητα του φροντιστή) καθώς η ελπίδα αυξήθηκε με τη μείωση των δυσπροσαρμοστικών στρατηγικών αντιμετώπισης. Το άγχος, η κατάθλιψη, η αγωνία, η θλίψη και η ενοχή συνδέθηκαν αρνητικά με την ελπίδα των φροντιστών. Η ελπίδα των φροντιστών δεν φάνηκε να σχετίζεται με δημογραφικές μεταβλητές του φροντιστή ή του αποδέκτη φροντίδας. Η ελπίδα των φροντιστών φαίνεται να συνδέεται με τη θετική υγεία των φροντιστών.

Ο σκοπός της ερευνητικής αυτής μελέτης ήταν, να αξιολογήσει την επίδραση της προσευχής στη θρησκευτική/πνευματική αντιμετώπιση και στην ελπίδα ασθενών με χρόνια νεφρική νόσο που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση (Eloia et al , 2021). Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν μία τυχαιοποιημένη, ελεγχόμενη και τυφλή κλινική δοκιμή, που πραγματοποιήθηκε σε μονάδα αιμοκάθαρσης, με συνολικά 62 ασθενείς που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση – 31 συμμετέχοντες στην ομάδα παρέμβασης και 31 στην ομάδα ελέγχου, όπου εφαρμόστηκε παρακλητική προσευχή τρεις φορές, σε εναλλάξ εβδομάδες, κατά τη διάρκεια των συνεδριών αιμοκάθαρσης. Αναλύθηκαν οι διαφορές μεταξύ των ομάδων στο αποτέλεσμα της επίδρασης της προσευχής

στη θρησκευτική/πνευματική αντιμετώπιση και την ελπίδα. Οι συμμετέχοντες χρησιμοποίησαν θετική αντιμετώπιση σε υψηλές μέσες βαθμολογίες και στις δύο ομάδες , υποστηρίζοντας έτσι ότι η χρήση της προσευχής προάγει την αύξηση της θρησκευτικής/πνευματικής αντιμετώπισης και της ελπίδας.

Ο στόχος αυτού του άρθρου είναι να διερευνήσει πηγές ελπίδας για τους ασθενείς χρησιμοποιώντας αφηγήσεις και προοπτικές των ασθενών σχετικά με το πώς βρίσκουν ελπίδα όταν αντιμετωπίζουν ασθένεια (Kuven , Giske, 2022). Η ελπίδα δίνει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να υπομένουν τον πόνο και μπορεί να είναι κρίσιμη για το πώς οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν την ασθένεια. Η ελπίδα δεν είναι ένα μοναδικό φαινόμενο, επομένως οι νοσηλευτές πρέπει να κατανοήσουν πώς να υποστηρίξουν τις πηγές ελπίδας των ασθενών. Χρησιμοποιήθηκε ένας ποιοτικά περιγραφικός σχεδιασμός με ποιοτική ανάλυση περιεχομένου. Εξετάστηκαν στοχαστικές σημειώσεις από 385 πρωτοετείς φοιτητές νοσηλευτικής που είχαν μια συνομιλία με ασθενείς με εμπειρία ασθένειας . Η συζήτηση με τους ασθενείς αφορούσε πηγές ελπίδας και δύναμης, στις οποίες απευθύνονταν όταν χρειάζονταν βοήθεια και αν ήταν διαθέσιμες. Από τα δεδομένα αυτά αωακαλύθηκαν τέσσερις κατηγορίες που εξηγούσαν πώς οι ασθενείς βρήκαν ελπίδα και το είδος της. Δηλαδή, (1) σχεσιακή ελπίδα, (2) πνευματική ελπίδα, (3) ελπίδα στη φύση και (4) ελπίδα στον εαυτό τους. Οι περισσότεροι από τους ασθενείς βρήκαν ελπίδα σε περισσότερες από μία από αυτές τις κατηγορίες.

Συμπεράσματα

Η ελπίδα είναι μεγάλης σημασίας για τους ασθενείς που έχουν διαγνωστεί με καρκίνο, ειδικά εκείνους που έχουν ανίατες ασθένειες. Η ποιότητα ζωής των ασθενών με καρκίνο πρέπει να βελτιωθεί. Το εισόδημα, η ελπίδα, η αυτοαποτελεσματικότητα και η κοινωνική υποστήριξη είναι θετικοί προγνωστικοί παράγοντες και το στάδιο του καρκίνου είναι αρνητικοί προγνωστικοί παράγοντες της ποιότητας ζωής. Υποστηρικτικά προγράμματα και παρεμβάσεις που στοχεύουν σε αυξανόμενα επίπεδα ελπίδας, αυτοαποτελεσματικότητας και κοινωνικής υποστήριξης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη φροντίδα αυτής της ομάδας. Η ελπίδα είναι σημαντική για τα άτομα με καρκίνο στην παρηγορητική φροντίδα. Η οπτική των επαγγελματιών υγείας για την ελπίδα επηρεάζει την επικοινωνία με τους ασθενείς. Οι επαγγελματίες υγείας καλούνται να αντιμετωπίσουν τις αντιλήψεις

των ασθενών και των οικογενειών για την ελπίδα, ειδικά όταν αυτές οι αντιλήψεις μπορεί να διαφέρουν από τις δικές τους ως επαγγελματίες. 13. Απαιτείται περισσότερη έρευνα για να διευκρινιστεί εάν παράγοντες όπως το στάδιο της νόσου και η ανθεκτικότητα σχετίζονται με την ελπίδα. Η έρευνα για την αξιολόγηση της ελπίδας των φροντιστών και την ανάπτυξη παρέμβασης θα πρέπει επίσης να επικεντρωθεί σε παράγοντες που σχετίζονται με την ελπίδα. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη αξιολόγησης και συνεργασίας με φροντιστές ατόμων που ζουν με χρόνια ασθένεια για να ενισχύσουν την ελπίδα τους. Οι παράγοντες που σχετίζονται με την ελπίδα των φροντιστών παρέχουν πιθανούς τομείς για την εστίαση στην ανάπτυξη παρέμβασης, όπως στρατηγικές που αυξάνουν την αυτο-αποτελεσματικότητα. Είναι σημαντικό για τη νοσηλευτική να έχει γνώση σχετικά με τις αφηγήσεις των ασθενών σχετικά με το πώς οικοδομούν και διατηρούν την ελπίδα σε περιόδους ασθένειας. Η νοσηλευτική μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της ελπίδας και, κατά συνέπεια, στην ανακούφιση του πόνου των ασθενών.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Amati, M., Grignoli, N., Rubinelli, S., Amann, J., & Zanini, C. (2019).** The role of hope for health professionals in rehabilitation: A qualitative study on unfavorable prognosis communication. *PloS one*, 14(10), e0224394.
- Anczewska, M., Wciórka, J., Grygiel, P., Nowak, I., Sonik, J., & Świtaj, P. (2019).** Hope and its dimensions in relation to clinical recovery: A cross-sectional study among people with psychotic disorders. *Psychiatric rehabilitation journal*, 42(2), 139.
- Baczewska, B., Block, B., Kropornicka, B., Niedzielski, A., Malm, M., Zwolak, A., & Makara-Studzińska, M. (2019).** Hope in hospitalized patients with terminal cancer. *International journal of environmental research*

and public health, 16(20), 3867.

Cutcliffe JR (1998) Hope, counselling and complicated bereavement reactions. *J Adv Nurs* 28(4):754–61

Cutcliffe, J. R., & Kaye, H. (2002). The concept of hope in nursing 1: its origins, background and nature. *British journal of nursing*, 11(12), 832-840.

De Andrade Alvarenga, W., deMontigny, F., Zeghiche, S., Verdon, C., & Nascimento, L. C. (2021). Experience of hope: An exploratory research with bereaved mothers following perinatal death. *Women and Birth*, 34(4),

Dufault K, Martocchio BC. Symposium on compassionate care and the dying experience. hope: its spheres and dimensions. *Nurs Clin North Am.* 1985;20(2):379-391.

Duggleby, W., Lee, H., Nekolaichuk, C., & Fitzpatrick-Lewis, D. (2021). Systematic review of factors associated with hope in family carers of persons living with chronic illness. *Journal of Advanced Nursing*.
eserthh K (1990) Fostering hope in terminally ill people. *J Adv Nurs* 15: 1250–9

Eloia, S. M. C., Ximenes, M. A. M., Eloia, S. C., Galindo Neto, N. M., Barros, L. M., & Caetano, J. Á. (2021). Religious coping and hope in chronic kidney disease: a randomized controlled trial. *Revista da Escola de Enfermagem da USP*, 55.

Groopman, J. (2004). The anatomy of hope. *The Permanente Journal*, 8(2), 43.

Herth KA. Development and implementation of a hope intervention program. *Oncol Nurs Forum.* 2001;28(6):1009-1016.

Hindss, P. (1984). Inducing a definition of hope through the use of grounded

theory methodology. *Journal of Advanced Nursing*, 9,357-362

Kuven, B. M., & Giske, T. (2022). Hope that provides strength in illness—patients’ perspectives: Nursing students’ narratives after conversation with patients. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*.

Lange, S.P. (1978). Hope. In C. Carson & B. Blackwell (Eds.), Behavioral concepts and nursing interventions (171- 190). *Toronto, Canada: J.B. Lippincott*

Lynch WF (1965) Images of Hope. *Garamony/Trichemah, Baltimore*

Morse, J. M., & Doberneck, B. (1995). Delineating the concept of hope. Image: *The Journal of Nursing Scholarship*, 27(4), 277-285.

Nazam, F., Husain, A., Devi, S., & Singh, R. K. (2021). An interpretive phenomenological analysis of hope in cancer patients: A qualitative study. *Indian Journal of Cancer*.

Nekolaichuk, C.L., Jevne, R.F., Maguire, T.O., 1999. Structuring the meaning of hope in health and illness. *Social Science and Medicine* 48 (5), 591–605.

Nierop-van Baalen, C., Grypdonck, M., Van Hecke, A., & Verhaeghe, S. (2019). Health professionals’ dealing with hope in palliative patients with cancer, an explorative qualitative research. *European journal of cancer care*, 28(1), e12889.

Ozen, B., Ceyhan, O., & Büyükcelik, A. (2019). Hope and perspective on death in patients with cancer. *Death Studies*, 1–7.

Sabanciogullari, S., & Yilmaz, F. T. (2021). The effect of religious coping on hope level of cancer patients receiving chemotherapy. *Journal of religion and*

health, 60(4), 2756-2769.

Stavarski, D. H., Alexander, R. K., Ortiz, S. N., & Wasser, T. (2019). Exploring nurses' and patients' perceptions of hope and hope-engendering nurse interventions in an eating disorder facility: A descriptive cross-sectional study. *Journal of psychiatric and mental health nursing*, 26(1-2), 29-38.

Shen, A., Qiang, W., Wang, Y., & Chen, Y. (2020). Quality of life among breast cancer survivors with triple negative breast cancer--role of hope, self-efficacy and social support. *European Journal of Oncology Nursing*, 46, 101771.

Temple, Walley J. "Inspiring hope—A physician's responsibility, translating the science into clinical practice." *Journal of surgical oncology* 117.4 (2015)

Verhaeghe, S. T., Van Zuuren, F. J., Defloor, T., Duijnste, M. S., & Grypdonck, M. H. (2007). How does information influence hope in family members of traumatic coma patients in intensive care unit?. *Journal of clinical nursing*, 16(8), 1488-1497.